

СОВЕТ
ЭБАЛАКОВСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ КАЙБЫЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ЯБАЛАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

«09» ноябрь 2021 ел

Ябалак авылы

КАРАР

№ 14

Татарстан Республикасы Кайбыч
муниципаль районы Ябалак авыл
жирлеге территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Ябалак авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Ябалак авыл жирлеге карар итте:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Ябалак авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне күшымтада карапланча расларга.

2. Настоящее Элеге карар, элеге каарның 1 пунктында күрсәтелгән нигезләмәненең 4 бүлеге нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк түгел.

3. Элеге каарның 1 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәненең 4 бүлеге нигезләмәләре 2022 елның 1 мартаиннан үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Ябалак авыл жирлеге башлыгы

Гыйзэтуллина М. Ф.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Ябалак авыл жирлеге Советының 2021
елның 09 нчы ноябренең 14 номерлы
кары белән расланган

**Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Ябалак авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Ябалак авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Ябалак авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләренең (алга таба - төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләренең (алга таба шулай ук - мәжбүри таләпләр) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) үтәлеше тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Ябалак авыл жирлегенең Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет, жирлек) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле Башкарма комитетның вазыйфаи затлары - жирлек башлыгы, шулай ук башкарма комитет секретаре (алга таба шулай ук - контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләтконтроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»

2003 елның 6 октябрендеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләндеру кагыйдәләренең түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәлешен тикшереп тора:

1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) төзекләндеру элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән:

- халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру, халыкка социаль хезмәт күрсәтү;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язулар эчтәлеге буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм Төзекләндеру кагыйдәләрендә, муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару;

- биналарга һәм аларга керү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле керүләрне тәэммин итү, жәяүлеләрнең һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлығын тәэммин итү, инвалиларны һәм халыкның башка азмобильле төркемнәрен кертеп, жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында;

- төзекләндерүнең кагыйдәләре чикләнгән транспорт чараларын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясенде урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонт вакытында гомуми файдаланудагы транспорт чаралары территорияләрен пычратуга юл куймау, йөкләр ташыганда яисә төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә яшеренү урыны булмау сәбәпле);

3) жирлек территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен боздан һәм боз сөнгеләреннән арындыру чараларын үткәруне дә кертеп, кардан чистарту;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, локальләшү, аларның учакларын юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләр дә керә;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлығының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисәргә рөхсәт билеты һәм (яисә) агач һәм қуакларны күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисәргә рөхсәт билеты, күчереп утыртуга рөхсәт) очракларны төзекләндеру кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш;

8) каты коммуналь калдыкларны саклау буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннар көтү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү қагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүнең ярамавы турындагы таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен контролльдә тота.

1.7.Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигэндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайлланмалар, яшелләндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигэндә аларда төзекләндерүэшчәнлеге алыш барыла торган төрлефункциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар),районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгатьрайоннары), гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылык,яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр,тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү,трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче җайлланмалар дигэндә капкалар,калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәмдекоратив коймалар (коймалар).

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган қыйммәтләргә зыян (заар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1.Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптәнпрофилактик чаралар үткәрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2.Профилактик чаралар тикшереп торучы затлар тарафыннанмәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрнебозуга китерергә һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган қыйммәтләргәзыян (зыян) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларныбетерү, мәжбүри таләпләрне контролльдә тотыла торган затларга житкерү, аларны үтәү ысууллары максатларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгәашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгэ юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контроль чараларын үткәрүгә карата өстенлекле юнәлеш булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалау программысы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздыргандаконтроль объектлары закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу яки мондый зыян (зарар) китерелгәнлеге ачыкланган очракта төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат кичекмәстән контроль чаралар үткәрү турында карап кабул итү өчен жирлек башлыгына бу хакта мәгълүмат жибәрә.

2.5. Төзекләндерү өлкәсендә Башкарма комитет контроль башкарғанда түбәндәге профилактик чаралар төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) консультацияләү.

2.6. Мәгълүмат бирү Кайбыч муниципаль районы Ябалак авыл жирлегенең «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында (алга таба жирлекнең рәсми сайты) контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү жирлек рәсми сайтының баш (төп) битеннән башкарылырга тиеш), массакүләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булса) һәм башка рәвешләрдә урнаштырылып гамәлгә ашырылырга тиеш.

Башкарма комитет жирлекнең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралганбелешмәләрне урнаштырырга һәм аны актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук халыкка контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

2.6. Контрольләнүче затларны консультацияләү тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видеоконференц-элемтә аша, шәхсән кабул иткәндә йә профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнары шәхси кабул итү жирлек башлыгы һәм (яисә) контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә жирлекнең рәсми сайтында урнаштырыла.

Консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;

3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;

4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контроль астындағы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.7. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма жавап бирү турында язма запроскергән;

2) куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга жавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфаи затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле каарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашуучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтиҗәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка әверелгән мәгълүмат мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка тикшерелә торган затлар һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан да күбрәк бертерлерәк мөрәжәгатьләре кергән очракта, консультацияләү башкарма комитетының рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлктә урнаштыру, жирлек башлыгы яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган язма аңлату юлы белән гамәлгә ашырыла.

3. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет тарафыннан әлеге чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләренең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1)инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу (эшчәнлек алып бару)урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар таләп итү юлы белән), язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү аша);

2)рейд тикшерүе (тикшерү, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3)документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны соратып алу, экспертиза аша);

4)күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5)мәжбүри таләпләрнең (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында белешмәләр жыю һәм анализлау юлы белән, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы мәгълүматларны, «Интернет» чөлтәреннән, башка һәркем өчен мәмкин булган мәгълүматларны, шулай ук автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган белешмәләрне, шулай ук фото-төшерү функциясе булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган мәгълүматларны күзәтү, кино, видеоязмалартөшерү);

6) урында тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2.Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контролъдә тотучы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Өлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктынданагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мәмкин.

3.4. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иту белән үткәрелә торган контроль чаралар үткәрү өчен нигез булып түбәндәгеләр тора:

1) Башкарма комитеттә гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан килгән мәгълүматта зыян (зыян) китерү куркынычы турында яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында, шулай ук контроль чаралар үткәрү нәтиҗәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чараларны да кертеп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән контроль чараларны да кертеп, контроль чаралар үткәрү нәтиҗәсендә, шул исәптән башка контрольлек итүче затларга карата үткәрелә торган;

2) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткәрү турында күрсәтмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарың үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек иту кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәнең үтәлү срогы чыккан – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтиҗә ясау мәмкин булмаган очракларда.

3.5.Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның контроль чарасы үткәрү турынданагы күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6.Башкарма комитет каары кабул ителгэн очракта, зыян (зарар) китерү яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргэ зыян (зарар) китерү куркынычы турында белешмәләр нигезендә, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контролъне гамәлгэ ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның тиешле күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7.Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чараплар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуны гамәлгэ ашыру өчен жирлек башлыгының бирeme, башкарма комитетның эш планнарындагы бирeme, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.8.Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшмәкәрләргэ карата контроль чараплар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә контролъдә тотуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9.Төзекләндерү өлкәсендә контролъне оештырганда һәм гамәлгэ ашырганда башкарма комитет әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр булган оешмалар карамагында булган башка органнардан яисә күрсәтелгән органнардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, туләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала.Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) соратып алына торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (кузэтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда соратып алына торган һәм алына торган мәгълүмат исемлеге, шулай ук «Дәүләт контролен (кузэтчелеген), муниципаль контролъне гамәлгэ ашыру кысаларында дәүләт контролен (кузэтчелеген), муниципаль контролъне гамәлгэ ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2021 елның 06 мартандагы 338 номерлы каары белән расланган дәүләт контроле (кузэтчелеге) төрләрен, муниципаль контролъ төрләрен оештырганда һәм гамәлгэ ашырганда контролълек (яисә) белешмәләре булган башка органнардан контролъ (кузэтчелек) органнары тарафыннан алына торган документларны һәм (яисә) белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек итү кысаларында бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән.

3.10.Контрольләнүче затлар булган индивидуаль эшмәкәр, гражданин, Башкарма комитетка контролъ чарасын үткәргәндә катнашу мөмкинлеге булмауга сәбәп иткән хәлкиләп чыкса, аның турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контролъ чараны уздыру индивидуаль эшкуар, гражданинның әлеге мөрәҗәтенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәkle вакытка күчерелә (эмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәгә шартларны үтәү дә керә:

1) контролъдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленен булмавы төзекләндерү өлкәсендә контролъне гамәлгэ ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның контролъ чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый,

шул ук вакытта контролъдә тотыла торган затның контролъ чараны уздыру турында тиещенчә хәбәр ителгән булуы шарт;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) турыдан-туры куркыныч китерү яисә фактта китерту билгеләре булмау;

3) контролъ чараны үткәргәндә контролъдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыруы, аның командировкасы h.b.) өчен житди сәбәпләр бар.

3.11.Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән hәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү вакыты оешманың hәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12.Барлық очракларда да контролъ эшләр башкаруга вәкаләтле вазыйфаи затлар hәм контролъ гамәлләр кылуга жәлеп ителгән затлар тарафыннан тикшерү чарапарын үткәрү өчен фотога төшерү, аудио - hәм видеоязма, геодезия hәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио - hәм видеоязма, геодезия hәм картометрик үлчәүләр үткәрү hәм әлеге максатлар өчен кулланылган техник чарапар турындағы мәгълүмат тикшерү чарасы нәтижәләре буенча төзелә торган актта hәм контролъ чара кысаларында үткәрелә торган контролъ эш нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13.Контроль чара нәтижәләренә контролъдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү hәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка жәлеп итү турындағы мәсьәләне карау hәм (яисә) башкарма комитетта «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) hәм муниципаль контролъ турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындағы 2 өлешендә каралган чарапарны куллану өчен мәгълүмат жибәрү керә.

3.14.Контрольде зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контролъ чараны уздыру тәмамлангач, контролъ чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт hәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контролъ чарасын үткәрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контролъ чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контролъ чара акты Контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълумат Контроль (күзэтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кылыша торган, контроль (күзэтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм кааралар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольләнүче зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контроль астындағы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклеге турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитетның контролльдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаса һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлеге (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узу тәмамланмаган очракта) юлы белән тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарылган эшләр турында хәбәр итә. Күрсәтелгән граждан документларны кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

Контрольдә торучы затка контролльне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган каараларны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар турында хәбәр итү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, контролльдә тотыла торган затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яисә соратып алына торган заттан соратып алына торган затка мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта, шул исәптән кәгазь чыганакта гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзэтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргендә контролльлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат) тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, түбәндәгеләргә бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контролльләнүче затка ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян(зарар) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданнарны, оешмаларны закон

тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысууллары турында мәгълумат житкерү буенча, контроль чараны үткәргәндә гражданың, төзекләндөрү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешманың эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерә торган зыян яки мондый зыян (зарар) китерелгән очракта, аны булдырмау ысууллары булу турында кичекмәстән мәгълумат житкерергә;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълуматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълуматны дәүләт органына жибәрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне тикшереп тору, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булғаннарны булдырмау, күрсәтмәне үтәмәгәндә билгеләнгән срокларда, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәләрне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәэммин итү чараларын күрергә;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткәрү турындагы мәсьәләне карарга.

3.19. Контрольлек итүче вазыйфаи затлар, төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндөрү өлкәсендә контроль чара үткәрү барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка жаваплылык каралган закон таләпләрен бозуны контролльдә тоту қысаларында тикшерү чарасы үткәрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булыу турында мәгълумат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар әлеге актның күчермәсен тиешле жаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллыйлар.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

4.1. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген һәм нәтиҗәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндөрү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмәгә
1 нче күшүмтә

**Муниципаль төзеклэндерү өлкәсендә
мәжбүри таләпләрне бозу
КУРКЫНЫЧЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ**

Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары булып түбәндәгеләр тора:

1. Жирлекнең төзеклэндерү қагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.

2. Федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында, законнарда һәм Россия Федерациясе субъектларының инвалидлар өчен үтемлелекне тәэмин итү максатларында чыгарылган законнары һәм башка норматив хокукий актларында билгеләнгән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм қурсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтемлелеген тәэмин итүгә карата мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.

3. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, шәхси эшмәкәрләрдән, гражданнардан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәжбүри таләпләрне бозу һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында хәбәр итә ала торган мәгълүматлар килүе.

4. Контроль чара нәтиҗәләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында құрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлеше турында мәгълүмат булмау.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмәгә
2 нче күшүмтә

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнен

ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ

hәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр

1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнен төп күрсәткечләре hәм аларның максатчан күрсәткечләре:

Төп күрсәткечләр	Максатчан күрсәткечләр (%)
Мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган саныннан юкка чыгарылган очраклары өлеше	70-80
Контроль органнарын hәм (яисә) аның вазыйфаи затларының контроль чаралар үткәргәндә гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата алынган шикаятыләрнен гомуми саныннан контроль чаралар уздырганда нигезләнгән шикаятыләр өлеше	0
Нәтиҗәләр буенча кабул ителгән каарлар суд тарафыннан юкка чыгарылган контроль чаралар, каарларның гомуми саныннан олеше	0

2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә индикатив күрсәткечләр:

- 1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданнар hәм оешмалардан килгән мөрәҗәттәләр саны (3);
- 2) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);
- 3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнары тарафыннан кабул ителгән каарлар саны (3);
- 4) муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган сан (3);
- 5) мәжбүри таләпләрне бозуларның бетерелгән саны (3);
- 6) контроль чарасы актына карата кергән каршылыклар саны (0);
- 7) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнен саны (3).